

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלונית נ' פלוני

בפני כבוד השופטת גילה ספרא-ברנע

תובעת

פלונית

ע"י ב"כ עוה"ד בועז לוי

נגד

נתבע

פלוני

ע"י ב"כ עוה"ד טל רינת

ובעניין הקטינים

1. קטין א'

2. קטין ב'

פסק דין

לפניי בקשת הנתבע לסילוק תביעת מזונות הקטינים, שהגישה התובעת על הסף בשל היעדר סמכות עניינית, וכן תגובת התובעת לבקשה.

העובדות וההליכים בין הצדדים הרלוונטיים לבקשה

1. הצדדים, יהודים, נישאו זל"ז כדמו"י והתגרשו זמ"ז בג"פ בחודש ינואר 2016 לאחר חתימה על הסכם גירושין, שקיבל תוקף של פסק דין בביה"ד הרבני בחיפה ביום 7.1.16 (להלן: "**הסכם הגירושין**"). שני הצדדים מוכרים על ידי המוסד לביטוח לאומי כבעלי נכות וזכאים לקצבה בהתאם.
2. מנישואי הצדדים נולדו שני קטינים, הקטין --- והקטין ---. הקטינים אובחנו ---, ובשל כך משולמים בגינם ע"י המל"ל קצבת נכות, קצבת ניידות וקצבת תלויים.
3. במסגרת הסכם הגירושין הוסכם כי משמורת הקטינים תהא לתובעת, ונקבע סכום מזונות בסך 2,000 ₪, בו יישא הנתבע עבור שני הקטינים. בנוסף נקבע כי הנתבע יישא במחצית הוצאות בריאות וחינוך חריגות שנקבעו בהסכם.
4. בפועל, לטענת הנתבע, לאחר חתימת הסכם הגירושין, הנתבע היה מעביר את קצבת התלויים שקיבל עבור הקטינים לידי התובעת והוסיף השלמה ל-1,000 ₪ עבור כל קטין, כך שהתובעת היתה מקבלת קצבת תלויים ע"ס 750 ₪ עבור כל קטין והנתבע השלים עבור כל קטין 250 ₪.
5. הקטין ב' נמצא במשמורתה המלאה של התובעת ומתראה עם הנתבע למשך שעתיים בשבוע בהתאם לפס"ד מיום 28.6.21 בה"ט 18850-06-21.
6. בעניין הקטין א', ביום 2.4.17 אישר ביה"ד הרבני את המלצת עו"ס לסדרי דין מ--- בתסקירה מיום 2.4.17 וקבע כי תהא לנתבע משמורת זמנית על הקטין א', שעבר להתגורר בביתו של הנתבע סמוך למתן ההחלטה.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלוגית נ' פלוני

7. ביום 3.12.17 הוכר הקטין א' כ"קטין נזקק" על פי סעיף 2(2) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ד-1960 (להלן: **חוק הנוער**) במסגרת הליך בתנ"ז 17-10-34502 (להלן: **תיק הנוער**).
8. במסגרת תיק הנוער, נקבע כי החל מחודש יולי 2019 הקטין א' יעבור להתגורר בהוסטל --- ב---, כאשר הוא ייצא כל סופי שבוע לחופשה, וישהה לסירוגין בביתו של כל אחד מהצדדים.
9. ביום 13.6.19 פתחה התובעת תיק הוצל"פ מס' 19-06-510596 (להלן: **תיק ההוצל"פ**) עבור מזונות הקטין א' בגין אי תשלום מזונות לתקופה של שנתיים, מחודש יולי 2017 ועד לחודש יוני 2019.
10. ביום 1.8.19 הגיש הנתבע לבית משפט זה תביעה ליישוב סכסוך (י"ס 19-08-1758), התביעה נסגרה ביום 23.9.19 נוכח הודעת הצדדים כי לא הגיעו להסדר.
11. ביום 24.10.19 הגיש הנתבע לבית משפט זה תביעה להפחתת מזונות בשל מעבר הבן א' להתגורר בהוסטל (תלה"מ 19-10-39272, להלן: **"התביעה להפחתת מזונות"**).
12. ביום 8.12.19 ולאחר תגובת התובעת, קבלתי בקשת הנתבע באופן חלקי והפחתתי מזונות זמניים עבור הקטין א' החל מהיום בו פתח הנתבע את ההליך ביח"ס (ולא משנת 2017 כפי שביקש) וזאת עד תתברר התביעה.
13. ביום 26.12.19 ונוכח בקשת הנתבע להעביר את ההליך לבית הדין הרבני קבעתי: **"...התובע רשאי למחוק את תביעתו, ולהגיש בערכאה אחרת, אך אין הליך של העברת תיק, בו התחלתי לדון בסמכות"**.
14. ביום 31.12.19 וטרם מחיקת ההליך הבהרתי לנתבע: **"טרם מחיקת ההליך, דבר שיביא לביטול החלטתי הזמנית מיום 8.12.19, אני מפנה את המבקש לקבלת ייעוץ משפטי"**.
15. הנתבע עמד על בקשתו ועל כן ביום 16.1.20 מחקתי ההליך וביטלתי את החלטתי מיום 8.12.19 (להלן: **"פסק הדין"**), וקבעתי:
1. **"התובע הגיש תביעה להפחתת מזונות, שנקבעו באישור הסכם גירושין בבית הדין הרבני."**
2. ביום 8/12/19 ניתנה החלטה בבקשה להפחתת זמנית של דמי המזונות.
3. בקשת התובע להעברת הדין לבית הדין הרבני עקב חוסר סמכות נדחתה.
4. התובע עתר למחיקת תביעתו, מאחר והוא מעוניין להגיש אותה בבית הדין הרבני.
5. באותו יום התובע שיחרר את באת כחו מיצוג, על כן ניתנה ביום 31/12/19 החלטה נוספת, בה הובהר לתובע כי מחיקת התביעה תביא לביטול ההחלטה שניתנה בתיק, והומלץ לו לקבל יעוץ משפטי.
6. מזכירתי הודיעה לתובע את החלטה טלפונית בו ביום, והוא אף מסר לה כי יש לו יצוג משפטי. אף על פי כן לא הוגש עד היום דבר מטעמו.
7. בנסיבות אלה, אני מורה על מחיקת התביעה וביטול החלטתי מיום 8/12/19..."
16. ביום 27.1.20, ולאחר שהנתבע הגיש תביעה בעניין מזונות הקטין א' בפני ביה"ד הרבני, דן האחרון בבקשה וקבע:
- "הופיעו הצדדים וב"כ, וביה"ד הקשיב לדבריהם בקשב רב וסבלנות"**

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלונית נ' פלוני

ב"כ האשה טענה לחוסר סמכות. וזאת מאחר ובית משפט כבר דן בתביעה מעין זו, בתאריך 8.12.19.

מאידך ב"כ האיש טוענת כי התביעה נסגרה שם כדן. ואף בית המשפט בתאריך 26.12.19 איפשר לאיש להעביר בקשתו לערכאה המתאימה.

משכך סבור ביה"ד כי הסמכות נתונה לו. וראה בהחלטת בית המשפט מתאריך 26.12.19. ושם אף נכתב ברורות: "התובע רשאי למחוק את תביעתו, ולהגישה בערכאה אחרת", הרי שגם ביהמ"ש לא לקח לו סמכות בנידון"

...

התביעה הנידונה כאן הינה בשאלת חיובי תשלומי המזונות של הילד א' רטרואקטיבי, על התקופה בה הילד א' היה למעשה במשמורת האב, וכאמור הואיל וביהמ"ש לא דן בזה, משכך הסמכות נתונה לבית הדין" ... (החלטה זו תקרא להלן: "החלטת מזונות העבר")

17. בנוסף, ביה"ד הרבני קבע בהחלטתו כי מיום שהועברה לנתבע המשמורת על הקטין א' ועד ליום 1.8.19 בו עבר הקטין א' להתגורר בהוסטל, "...[כך ש] אין כל עילה לחייבו במזונות ללא כל סיבה".

18. ביום 18.2.20 דחה בית הדין בקשה לעיון חוזר שהגישה התובעת וקבע: "ביה"ד אמר את דברו וניתן לערער על כל החלטה בדרך המקובלת".

19. ביום 26.5.21 הוצא הקטין א' ממשמורת הצדדים, והינו בצו משמורת רשות הסעד לפי סעיף 3(4) לחוק הנוער למשך שנה מיום 8.6.21 בהתאם להחלטת כב' השופטת בן-לוי בתיק הנוער (להלן: "החלטת כב' השופטת בן-לוי"). הקטין א' הושם בהוסטל ---.

20. ביום 30.5.21 הגישה התובעת תביעה לקבלת משמורת על הקטין א' (תלה"מ 21-05-61083) (להלן: "תביעת המשמורת").

21. ביום 27.8.21 קיבלתי טענת הנתבע כי תביעת המשמורת הוגשה בחוסר סמכות עניינית נוכח החלטת כב' השופטת בן-לוי התקפה לשנה, ועל כן קבעתי כי אין סמכות עניינית לבית משפט זה לדון בתביעה בעניין "משמורת הקטין".

22. התובעת חידשה פעולתה בתיק ההוצאה לפועל וביום 20.6.21 ניתנה החלטת כב' הרשמת גלעדי אליהו אשר הפנתה לביה"ד הרבני שאלות הבהרה לעניין תשלום מזונות עתידי לשני הקטינים וכך קבעה בעניין הקטין א':

"מאחר ואין בפני לשכת ההוצאה לפועל כל החלטה שיפוטית המורה על שינוי סכום המזונות כפי שנקבע בהסכם הגירושין משנת 2016, פרט להחלטת כב' ביה"ד מיום 27.1.19 בה בוטל החיוב עד ליום 1.8.19 בלבד, ומאחר והבן נמצא נכון להיום במסגרת של הוסטל, מתבקש כבוד בית הדין הרבני להבהיר האם האב חב כעת במזונותיו של הבן א', אם לאו?".

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלונית נ' פלוני

23. ביום 5.7.21 קבע ביה"ד הרבני בהחלטה נושאת כותרת הפחתת/ביטול מזונות כדלקמן:

"לאחר עיון בבקשות שני הצדדים ובהחלטת רשמת הוצל"פ מבהיר ביה"ד כדלהלן:

א. אין האב חב במזונות הבן א' כלל. וזאת ע"פ החלטת ביה"ד מיום 27.1.20 וביתר שאת מאז שהבן א' עבר להוסטל. וכל מחסורו מסופק ע"י ההוסטל.

ב. בעניין מזונות הבת ב' [צ"ל הבן ב', הערה שלי, ג.ס.ב.] מאחר והצדדים נהגו בפועל כל השנים לקזז את מזונות הבת ב' מקצבת התלויים (אף ללא פסיקה) מצב זה ימשך הלאה. ומזונות הבת ב' ישולמו מקצבת התלויים אותה מקבלת האם מהמוסד לביטוח לאומי. ואילו האב ישלים את סכום המזונות לסכום של 1,000 ₪. וככל שיהיה צורך בהשלמת הסכום".

24. בהתאם להחלטה זו, ביום 13.7.21 אופס החוב בתיק ההוצל"פ ועוכבו הליכים וכספים.

25. תביעת המזונות שבכותרת הוגשה ביום 12.10.21, כתב ההגנה של הנתבע ובו הבקשה לסילוק התביעה על הסף הוגש ביום 22.11.21, תגובת התובעת לבקשה הוגשה ביום 29.11.21.

טענות הצדדים

26. הנתבע טוען כי יש למחוק התביעה על הסף. לטענתו התביעה הוגשה בחוסר ניקיון כפיים ובחוסר תום לב תוך הסתרת הכרעות בית הדין הרבני בעניין מזונות הקטינים, שעה שחודשיים טרם הגשת תביעה זו, עניין המזונות נדון בבית הדין הרבני באופן של מעשה בית דין. בנוסף טען הנתבע כי לא הוגש ערעור על החלטת ביה"ד הרבני.

27. לטענת התובעת פסק דין במזונות אינו חלוט, ומבחן שינוי הנסיבות מאפשר לצדדים לפנות לבית המשפט גם לאחר שניתן פסק דין. בהקשר זה הפנתה התובעת לבע"מ 7670/18 פלונית נ' פלוני (20.1.21).

28. עוד טענה, כי פסק הדין שניתן בבית הדין הרבני ניתן בהיעדר סמכות ולכן אינו חלוט ואינו מצריך ערעור וזאת מאחר ולטענתה, בפסק הדין מיום 16.1.20 (בתלה"מ 19-10-39272) קבעתי כי: "בקשת התובע להעברת הדיון לבית הדין הרבני עקב חוסר סמכות נדחתה" (להלן: "ההתייחסות להעברת הדיון") וכך בית הדין הרבני דן בתביעה ללא סמכות שכבר "קנה" בית משפט זה. בנוסף טענה, כי התנגדה לסמכות ביה"ד הרבני לדון ולא נתנה הסכמתה לכך.

29. עוד טענה, כי נוכח העובדה כי קיים שינוי נסיבות מהותי יש לדון בתביעה, בפני ביה"ד הרבני טען הנתבע להפחתת מזונות מאחר והכנסותיו הינן רק 3,200 ₪, נוכח העובדה כי בשל הקורונה אינו עובד כ- ומצבו הרפואי הוחמר, אולם לטענתה הנתבע משתכר למעלה מ-20,000 ₪ לפי תמונות שצילמה המעידות על אירועים שהוא עבד בהם כ- ועל כן מדובר בשינוי נסיבות מהותי.

השאלות העומדות להכרעה

30. על מנת להכריע בבקשה זו, יש לבחון את השאלות הבאות:

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלונית נ' פלוני

- א. האם בית משפט זה קנה סמכות לדון בתביעת מזונות הקטינים נוכח "ההתייחסות להעברת הדיון" כפי שהופיעה בפסק הדין מיום 16.1.20 בתלה"מ 19-10-39272?
- ב. במידה והתשובה לשאלה הראשונה היא שלילית, יש לבחון האם לביה"ד הרבני היתה סמכות לדון בתביעת מזונות העבר שהגיש הנתבע חרף התנגדות התובעת לדיון בפני ביה"ד הרבני.
- ג. במידה והתשובה לשאלה הקודמת היא חיובית, יש לבחון האם כתוצאה מהכרעת ביה"ד הרבני בעניין מזונות העבר קיימת לו "סמכות נמשכת" לדון במזונות הקטינים? במידה ולא, יש לבחון האם החלטתו מיום 5.7.21 ניתנה בסמכות?
- ד. במידה והחלטת ביה"ד מיום 5.7.21 ניתנה בסמכות יש לבחון האם החלטה זו יוצרת סמכות נמשכת לביה"ד בענייני מזונות הקטינים.

דיון והכרעה

האם בית משפט זה קנה סמכות לדון בתביעת מזונות הקטינים נוכח "ההתייחסות להעברת הדיון" כפי שהופיעה בפסק הדין בתלה"מ 19-10-39272?

31. טרם מתן מענה לשאלה, אבהיר את הכלל הידוע לפיו לא ניתן לקיים דיון באותו נושא בערכאות שונות, בהקשר זה ראו בג"צ 8497/00 פייג-פלמן נ' פלמן פ"ד נז(2) 118 (2003) (להלן: "עניין פלמן") בו נקבע כדלקמן:

"הלכה ידועה היא כי [...] מקום שערבאה אחת דנה ופסקה בתום-לבה בעניין פלוני, אין ערכאה אחרת נזקקת לתביעה חוזרת באותו העניין עצמו - תהא אשר תהא הסמכות הפורמלית" (דברי השופט ח' כהן בע"א 359/75 יהלומי הנ"ל [3] בעמ' 27). כדי שלא תתקיימה הכרעות סותרות של בית-המשפט ושל בית-הדין הרבני בתביעות שהוגשו בפני שתי הערכאות באותו עניין, נקבע כי הכרעתה של הערכאה שהקדימה להחליט בעניין נשוא התביעה היא המחייבת - כל עוד לא בוטלה או נהפכה בערעור כדין...".

32. בנוסף, ברגע שאחת הערכאות "דנה ופסקה" בעניין מסויים קיימת לה, ורק לה, סמכות לדון בעניין זה גם בעתיד נוכח דוקטרינת הסמכות הנמשכת. הטעם לכך נעוץ בהלכה הפסוקה שלפיה ככלל, דוקטרינת הסמכות הנמשכת חלה על פי מהותה ועל פי תכליתה מקום שבו בית הדין דן ופסק מכוח סמכות מקורית בסוגיה בעלת אופי מתמשך (ראו בעניין זה: בג"צ 9539/00 איתן נ' בית הדין הרבני האזורי ירושלים, פ"ד נו(1) 125 (2001); בג"צ 8578/01 חליוה נ' חליוה, פ"ד נו(5) 634 (2002)).

33. הסכם גירושי הצדדים אושר בביה"ד הרבני, אולם לפי ההלכה הפסוקה לבית דין, המאשר הסכם גירושין ללא דיון לגופו, אין סמכות נמשכת לדון בתביעה להפחתת מזונות הילדים. בבג"צ 6929/10 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד סו(2) 1 (20.3.13) נקבע:

בית משפט לענייני משפחה בקרית

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלונית נ' פלוני

1 "אם תישמע דעתי נקבע שלבית דין רבני המאשר הסכם גירושין ללא דיון של לגופו של עניין
2 אין סמכות נמשכת לדון בתביעה להפחתת מזונות הילדים. בכך אין כאמור כדי לגרוע
3 מסמכותו המקורית לדון בענייני מזונות ילדים מכוח כריכה, וכן בסמכותו מכוח הסכמת
4 הצדדים לדון בענייני מזונות. ואולם, בהעדר כריכה, בהעדר הסכמה בין הצדדים להקנות את
5 הסמכות לבית הדין הרבני, ובהעדר דיון לגופו של ההסכם שבין הצדדים, לרבות בסוגיית
6 מזונות הילדים – מצוי עניין מזונות הילדים מחוץ לגדרי סמכותו של בית הדין".

7 34. נוכח האמור לעיל, יש לבחון האם בית משפט לענייני משפחה החל לדון בתביעה המזונות ופסק בה, במידה
8 וכן, קיימת לו "סמכות נמשכת", ולביה"ד הרבני אין סמכות ולא היתה לו סמכות לדון בענייני מזונות
9 הקטינים.

10 35. מעיון בטענות הצדדים וכן במסמכים שצורפו לתיק זה (וכן לתיקים הקשורים לתיק זה), אני דוחה את
11 טענת התובעת כי לבית משפט זה יש סמכות נמשכת לדון בנושא המזונות נוכח פסק הדין בתביעה
12 להפחתת מזונות, וזאת כפי שאפרט להלן.

13 36. ביום 4.10.19 אומנם הגיש הנתבע תביעה להפחתת מזונות לבית משפט זה ובית משפט זה דן בתביעתו
14 בסמכות, אולם כפי שתיארתי בפרק השתלשלות העובדות, התביעה, לבקשת הנתבע, נמחקה ויחד איתה
15 נמחקה ובוטלה גם החלטתי מיום 8.12.19, אשר קיבלה את בקשת הנתבע להפחתת מזונות זמניים באופן
16 חלקי, וזאת כפי שקבעתי במפורש בפסק הדין.

17 37. התובעת, אשר היתה מעורבת בהליכים שהתנהלו בתביעה להפחתת המזונות, ראתה כי טרם מתן פסק
18 הדין ניתנו החלטות קודמות (ההחלטות מיום 26.12.19 ומיום 31.12.19) מהן ניתן להבין ש"ההתייחסות
19 להעברת הדיון" עוסקת בבקשת הנתבע להעביר את ההליך לביה"ד הרבני תוך כדי ההליך, כאשר
20 התייחסות זו לא ניתנה כלל בשאלת הסמכות העניינית לדון, על כן בבקשת הנתבע להעברת הליך קבעתי
21 במפורש: "...התובע רשאי למחוק את תביעתו, ולהגיש בערכאה אחרת, אך אין הליך של העברת תיק,
22 בו התחלתי לדון בסמכות" (ראו ההחלטה בתביעה להפחתת מזונות מיום 26.12.19).

23 38. קריאת ההחלטות מימים 26.12.19 ו-31.12.19 יחד עם פסק הדין מבהירה, כי קבעתי במפורש שאם
24 הנתבע עומד על בקשתו למחיקת ההליך, תפתח בפני הצדדים שוב האפשרות לבחור היכן לברר את נושא
25 המזונות, ועל כן כדן פנה הנתבע בבקשה בעניין זה לביה"ד הרבני. בהתאם לאמור, אני דוחה את ניסיונה
26 של התובעת לנתק את אמירתי בפסק הדין מהקשרה.

27 39. נוכח כל האמור לעיל, אני קובעת כי בימ"ש זה לא "קנה" סמכות נמשכת לדון בנושא מזונות הקטינים,
28 ההחלטה בעניין הפחתת זמנית בדמי המזונות בוטלה, ובעקבות פסק הדין היה מותר לנתבע להגיש תביעת
29 מזונות לביה"ד הרבני.

30 האם לביה"ד הרבני היתה סמכות לדון בתביעת מזונות העבר שהגיש הנתבע חרף התנגדות התובעת לדיון
31 בפני ביה"ד הרבני.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלונית נ' פלוני

40. בהוראת סעיף 9 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 (להלן: **"חוק שיפוט בתי הדין הרבניים"**), הסמיך המחוקק את הצדדים להעניק, בהסכמה, סמכות שיפוט לבית הדין, כדלקמן:
"בענייני המעמד האישי של יהודים כמפורט בסעיף 51 ל'דבר המלך במועצתו על ארץ ישראל 1947-1992' או בפקודת הירושה, אשר בהם אין לבית דין רבני שיפוט יחודי לפי חוק זה, יהא לבית דין רבני שיפוט לאחר שכל הצדדים הנוגעים בדבר הביעו הסכמתם לכך".

41. המחוקק לא התנה על דרך הבעת ההסכמה, ועל פי ההלכה הפסוקה הסכמה לסמכות בית הדין בענייני מעמד אישי מכח סעיף 9 לחוק שיפוט בתי דין רבניים יכולה להינתן על ידי בעל דין במפורש, בכתב או בעל פה, וגם מכללא ובדרך של שתירה. (ראו לעניין זה: בג"צ 141/71 **הספל נ' בית הדין הרבני ואח'** פ"ד כה (2) 471 (1971); בג"צ 8754/00 **פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול ואח'**, פ"ד נו(2) 625 (2002); בג"צ 8638/03 **סימה אמיר נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים**, פ"ד סא(1) 256 (2006). העדר העלאת טענת חוסר הסמכות בהזדמנות הראשונה שקולה להסכמה לסמכות (תמ"ש (ראשון לציון) 45590-09-14 **ר.א.ט נ' ע.א** (7.12.14)).

42. במקרה זה, יש לבחון האם התובעת נתנה הסכמתה, גם אם הסכמה שבשתירה, שביה"ד הרבני ידון בענייני מזונות הקטינים.

43. עיון בכתבי הטענות שהוגשו בעניין תביעת הנתבע להפחתת מזונות, שהתבררה בפני ביה"ד הרבני, כפי שצרפה התובעת לתגובתה, מבהירים כי התובעת במפורש לא נתנה הסכמתה לדון בתביעת מזונות הקטינים בפני ביה"ד הרבני, ועל כן, ללא הסכמתה, ביה"ד הרבני לא יכל לדון בתביעה. יחד עם זאת, התובעת בחרה שלא להגיש ערעור על פסק הדין לבית הדין הרבני הגדול, ואם זה יידחה – עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק, וכך בעצם נתנה הסכמתה לקבוע בפסק הדין ולסמכות ביה"ד הרבני. ראו בעניין זה בג"ץ 4238/03 **לוי נ' בית-הדין הרבני הגדול בירושלים**, פ"ד נח(1) 481 (2003) שאומנם עוסק בסמכות ביה"ד הרבני לדון בתביעה בעניין חינוך הילדים, אולם הקביעות בפסק הדין יפות גם לענייננו:

"לא למותר אף לציין את השיהוי בהגשת העתירה. בית-הדין האזורי נתן כאמור את פסק דינו בדבר סמכותו לדון בעניין חינוך הילדים ביום 13.5.2002. מן הדין היה כי יוגש מיד ערעור לבית-הדין הרבני הגדול, ואם זה יידחה – תוגש עתירה לבית-המשפט הגבוה לצדק. לא כך נהגה האם. הערעור הוגש לבית-הדין הרבני הגדול רק לאחר שניתנה החלטה אופרטיבית בעניין המוסדות החינוכיים שהילדים ילמדו בהם. משדחה בית-הדין הרבני הגדול את ערעורה של האם (ביום 6.2.2003) חלפו עוד למעלה משלושה חודשים עד שהוגשה העתירה שבפנינו".

על כך אזכיר כי פסק הדין בתביעת המזונות ניתן ע"י ביה"ד הרבני עוד ביום 27.1.20, והקביעות בפסק הדין הן קביעות בקשר לעבר בלבד ולא צופות פני עתיד.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלונית נ' פלוני

44. נוכח האמור לעיל, בהתאם לעובדה שהתובעת בחרה שלא להגיש ערעור על פסק הדין, הצדדים התנהלו לפי פסק הדין, מדובר על קביעה הקשורה למזונות עבר ללא קביעה עתידית ועברה למעלה משנה מאז ניתן פסק הדין, התרשמתי כי בדיעבד "קנה" ביה"ד הרבני סמכות לדון בעניין מזונות העבר, ואין כיום הצדקה לפתוח נושא מזונות העבר שוב.

האם כתוצאה מהכרעת ביה"ד הרבני בעניין מזונות העבר קיימת לו "סמכות נמשכת" לדון במזונות הקטינים? במידה ולא, יש לבחון האם החלטתו מיום 5.7.21 ניתנה בסמכות?

45. ההלכה היא שמשערכאה אחת החלה לדון בעניין המזונות, וניתן פסק דין "הולך ומתמשך" אזי שינויו או ביטולו של אותו פסק דין נתון לאותה ערכאה, ולה בלבד, וכך נקבע בעניין זה:

"אולם, הלכה פסוקה היא מלפני בית-משפט זה, כי משבחרה האישה בערכאה מסוימת לצורך הדיון במזונותיה, וניתן לה "פסק הולך ומתמשך לביצוע לעתיד" (an executory continuing decree), אזי שינויו או ביטולו של אותו פסק הם בגדר סמכותה של אותה ערכאה ממנה יצא (ע"א 167/63 [1], בעמ' 2626).
אותו כלל ביישום לעניין לפנינו: חיוב במזונות, שיצא מבית הדין הרבני, רק אותו בית-דין מוסמך לשנותו עקב שינוי הנסיבות" (ע"א 84/81 גולדפרב נ' גולדפרב, קטין, פ"ד לו(3) 253 (1982)).

46. עיון בפסק הדין מיום 27.1.20, מעלה כי נכתב בו במפורש שהוא מתייחס למזונות עבר ועל כן ביה"ד הרבני לא רכש סמכות "נמשכת" לדון במזונות עתידיים של הקטינים.

47. נוכח האמור לעיל, יש לבחון האם החלטת ביה"ד הרבני מיום 5.7.21 בעניין מזונות הקטינים, ניתנה בסמכות, כלומר, במקרה שבפנינו, האם ההחלטה ניתנה בהסכמת הצדדים.

48. הפניה לביה"ד הרבני על מנת שיבחן את מזונות הקטינים לעתיד לא נעשתה על ידי מי מהצדדים אלא על ידי רשמת ההוצאה לפועל הנכבדה, שהעבירה, כאמור, לביה"ד הרבני שאלות הבהרה.

49. החלטת ביה"ד הרבני ניתנה עוד ביום 5.7.21, התובעת לא פנתה לביה"ד בטענה כי אין לו סמכות לדון בעניין המזונות, לא הגישה בקשה לעיון נוסף בטענה זו, לא הגישה ערעור על ההחלטה לבית הדין הרבני הגדול ובהמשך, במידה ותדחה טענתה, עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק. נוכח כך, התרשמתי כי החלטת ביה"ד הרבני ניתנה בסמכות, ובהסכמת התובעת, שניתנה מכוח שתיקתה.

50. בהתאם לאמור לעיל, החלטת ביה"ד הרבני מיום 5.7.21 ניתנה בסמכות והיא מחייבת את הצדדים כל עוד לא נקבע אחרת.

האם החלטת ביה"ד מיום 5.7.21 יוצרת סמכות נמשכת לביה"ד בענייני מזונות הקטינים?

51. עם מתן הסכמת הצדדים לסמכות השיפוט כאמור, במפורש או דרך השתיקה, הופכת הסמכות המקבילה להיות סמכות ייחודית. כך נפסק בהקשר זה:

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלונית נ' פלוני

1 "... משעה שהיתה הסכמה כחוק – אם של שני בעלי הדין לפי סעיף 9 ואם של האישה לפי סעיף
2 4 – הרי ניטלת מבעלי הדין האפשרות לפנות, בו בזמן, גם לבית המשפט המחוזי; ומשנשללה
3 הסמכות מבית המשפט המחוזי, ממילא הסמכות הייחודית היא לבית הדין הדתי" (בד"מ 1/81
4 נגר נ' נגר, פ"ד לח(1) 365 (1984).

5 ראו בהקשר זה גם בבד"מ 2329/99 כפיר נ' כפיר, פ"ד נה(2) 518, 526 (2001).

7 52. נוכח הפסיקה שהובאה וצוטטה לעיל, התרשמתי כי בהחלטה מיום 5.7.21 ביה"ד הרבני "דן ופסק"
8 במזונות הקטינים ועל כן יש לו "סמכות נמשכת" לדון במזונות הקטינים.

9 53. התובעת בתגובתה לא טענה שההחלטה מיום 5.7.21 לא מקיימת את ההלכה לפיה סמכות נמשכת נקנית
10 רק כאשר בית הדין "דן ופסק", ופה לא התקיים דיון לגוף הבקשה, אלא הסתמכה על הטענה כי ביה"ד
11 הרבני לא דן בסמכות. חרף כך, אבהיר כי התרשמתי כי ביה"ד הרבני "דן ופסק" גם אם לא קיים בעניין
12 מזונות הקטינים דיון לגופו, נוכח העובדה כי ביה"ד מכיר את הצדדים, קיים בעבר דיון בנושא מזונות
13 העבר, בו שמע את הצדדים, ונראה כי הכרעתו מקיימת אחר דרישות הפסיקה ל"סמכות נמשכת".

14 54. התובעת, בחוסר תום לב, בחרה לפנות לבית משפט זה, תוך השמטת המסכת העובדתית המלאה שהובאה
15 בפרק העובדות בפסק דין זה ולא התייחסה להחלטת ביה"ד הרבני מיום 5.7.21, וכמעט וגרמה למצב בו
16 שתי ערכאות שונות נותנות הכרעות סותרות באותו עניין, בדיוק מה שהחוק והפסיקה בעניין זה רצו
17 למנוע באמצעות כלל "כיבוד הערכאות".

18 55. בנוסף, משמצאתי שלביה"ד הרבני יש סמכות נמשכת, הרי שככל שהתובעת טוענת ל"שינוי נסיבות" הרי
19 שטענות אלה עליה להעלות בפני הערכאה לה הסמכות לדון בענייני מזונות הקטינים, קרי, ביה"ד הרבני.

סוף דבר

21 56. נוכח כל האמור לעיל, אני מקבלת בקשתו של הנתבע ומורה על מחיקת התביעה על הסף מחוסר סמכות
22 עניינית, משקבעתי כי לביה"ד הרבני בחיפה נתונה "סמכות נמשכת" לדון בענייני מזונות הקטינים.

23 57. נוכח תוצאת פסק דין זה, ובשל העובדה שהתביעה הוגשה תוך העלמת עובדות רבות בחוסר תום לב,
24 התובעת תשלם לנתבע הוצאות משפט ושכ"ט עוה"ד בסכום של 2,340 ₪. התשלום יבוצע תוך 30 יום
25 ממסירת העתק מפסק דין זה לידי ב"כ התובעת, שאם לא כן יישא התשלום הפרשי הצמדה וריבית מהיום
26 ועד התשלום המלא בפועל.

27 58. פסק הדין ניתן יהיה לפרסום לאחר השמטת פרטים מזהים.

28 המזכירות תשלח עותק מפסק דין זה לב"כ הצדדים ותסגור את התיק.

29 ניתן היום, כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

כ"ב טבת תשפ"ב, 26 דצמבר 2021

תלה"מ 21-10-27793 פלוגית נ' פלוני

גילה ספרא-ברנע, שופטת

1
2